

Smittkällan

Aktuell information från Smittskyddsenheten Region Kronoberg– Nr 2/2018

Innehåll:

- Mässling
- Salmonella Kentucky
- BCG vaccination
- Influensa

Mässling

Göteborg

I mitten på december rapporterade Smittskyddet i Västra Götaland (VGR) att de startat en omfattande smittspårning efter ett fall av mässling som bland annat suttit i väntrum på en vårdcentral och på en akutmottagning. Vid årsskiftet hade ytterligare 12 fall konstaterats varav några var vårdpersonal. Personal som inte var säkra på sin immunitet erbjöds vaccination. Efter ytterligare fall i januari så beslutade Regionstyrelsen i VGR att erbjuda alla personer födda på 60-talet eller senare vaccination om man inte var säker på att man redan hade skydd mot mässling. Totalt sett hittade man 28 fall innan man kunde förklara att utbrottet var över. Hela sjukvården i VGR har varit väldigt belastad och det har genomförts ett omfattande och intensivt smittspårningsarbete för att kartlägga alla exponerade kring varje positivt fall och mycket profylax i form av vaccin och immunoglobulin har också givits. Uppmärksamheten i media var tidvis mycket stor.

Många lärdomar efter detta utbrott kommer att kunna dras, bland annat att om man t ex fått en dos vaccin kan man få en lindrig variant av mässling och behöver då inte uppvisa alla klassiska symptom. Likaså vikten av att vara observant på patienter med feber och utslag och förhindra att dessa sitter i väntrum utan de skall tas direkt in på eget rum.

Europa

Enligt ECDCs rapport om antalet mässlingsfall i Europa under 2017 så är utbrottet i Göteborg förhållandes litet. Både Rumänien och Italien rapporterade över 5000 fall av mässling vardera. Tyskland och Grekland hade över 900 fall. Således är det viktigt att se över sitt skydd mot mässling i samband med utlandsresa även om man bara reser inom Europa. I Norden hade Sverige flest fall med 41 stycken under 2017.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/number-measles-cases-month-and-notification-rate-million-population-country-1-0>

Personavaccination

Med anledning av utbrottet i Göteborg fattades beslut i början av januari om att erbjuda vårdpersonal i Region Kronoberg gratis vaccination mot mässling om man inte var säker på sin immunitet. Detta gällde framför allt personer födda mellan 1960-1980 som:

- inte haft mässling
- inte är vaccinerad
- bara fått en dos vaccin mot mässling

På vissa enheter/kliniker (t ex akuten, ambulansen, barnkliniken, förlossningen, infektionskliniken) skedde även en aktiv inventering av vårdpersonalens immunitet mot mässling.

Mässling i Kronoberg

Måndagen den 12/2 vid lunchtid sökte en patient på akutmottagningen i Växjö pga feber och utslag. Hen var på tillfälligt besök hos anhöriga i Kronoberg och hade insjuknat några dagar tidigare med först feber och sedan allt mer utslag. Efter klinisk undersökning kunde inte mässling uteslutas och därför beslutades att agera som vid mässling. Personen provtogs och anhöriga fick profylax. Då hen inte var allvarligt sjuk krävdes inte inläggande vård utan isolering i hemmet hos anhöriga var tillräckligt. Det framkom också att personen med all sannolikhet var smittad inom sjukvården i sitt hemland och inte varit smittsam under resan till Sverige.

Trots att personen bara hunnit vistas i väntrummet en knapp timme blev det en rätt omfattande kartläggning av andra patienter, anhöriga och personal som kunde vara exponerade. Med god hjälp av personalen på akuten samt

sjuksköterskor från infektionsmottagningen kartlades drygt 40 personer och cirka 10 av dessa erbjöds profylax i form av vaccin eller immunoglobulin. Sent på eftermiddagen den 15/2 kom svaret från labbet i Lund om att det verkligen rörde sig om mässling. Då mådde personen redan bättre och efter ytterligare någon dag var hen inte smittsam längre utan kunde resa tillbaka till sitt hemland. Inga sekundärfall uppstod.

Det är dock viktigt att fortsätta vara uppmärksamma på patienter som söker för feber och utslag och att se till att de inte sitter i väntrum utan att de tas direkt in på eget rum, om möjligt direkt utifrån. Likaså att rekommendera vaccination mot mässling till personer som inte är säkra på att de är immuna, framför allt inför utlandsresa. Lokala rutiner för Kronoberg finns på Smittskyddets hemsida:

<http://www.regionkronoberg.se/contentassets/65003e8558e94dd7962726c8f83ccc49/massling-2018.pdf>

Salmonella Kentucky

Under hösten och vintern har flera fall av Salmonella Kentucky påvisats i Sverige. Hittills har drygt 60 patienter hittats, varav fyra i Kronoberg. Det lite speciella med denna salmonellaart är att den oftare ger urinvägsinfektion och inte alltid så mycket diarré. Detta försvårar smittspårningen då det är svårt att veta när en individ smittats, urinvägsinfektionen kan uppstå flera veckor efter en infektion i tarmen som dessutom kanske bara gav lindriga och snabbt övergående magbesvär. Hittills har framför allt äldre personer på äldreboende och sjukhus, ofta med många andra sjukdomar, drabbats. Folkhälsomyndigheten, Livsmedelsverket och berörda smittskyddsenheter arbetar tillsammans för att spåra smittkällan. Bland annat kosttillsägg, berikningspulver mm har misstänkts men hittills har man inte kunnat hitta orsaken till smittspridningen.

BCG vaccination

Folkhälsomyndigheten gav i höstas ut nya rekommendationer gällande preventiva åtgärder mot tuberkulos. Bland annat tas det upp att vaccination med BCG till vuxna i stort sett inte alls rekommenderas längre, inte ens vid arbete inom riskenheter inom sjukvården. Detta beror på sämre dokumentation av skyddseffekten hos vaccinet hos vuxna jämfört med hos barn. Istället betonas vikten av att det finns vårdhygienrutiner och adekvat

skyddsutrustning (samt att dessa rutiner följs och skyddsutrustning används) vid arbete i miljö där man riskerar att exponeras för tuberkulos. Inom Region Kronoberg har vi således slutat att erbjuda BCG vaccin till vårdpersonal.

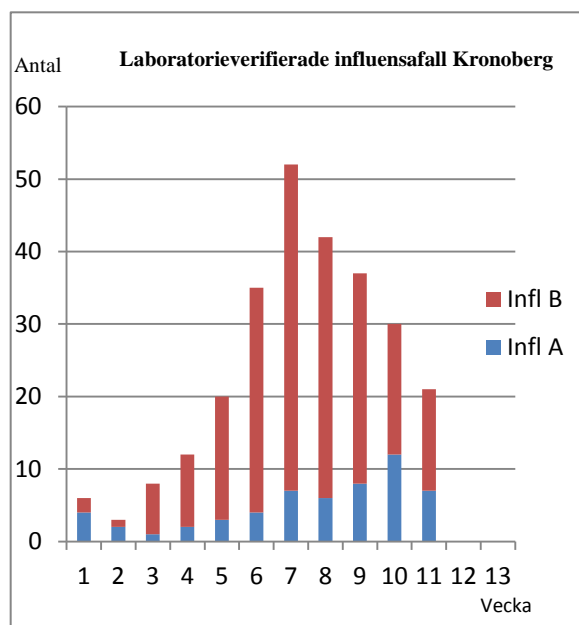
En annan nyhet är att TST (tuberculin skin test, t ex PPD) som sätts inför vaccination skall vara helt negativt och inte <6 mm som tidigare för att BCG skall rekommenderas. Skyddseffekten vid vaccination efter nyföddhetsperioden har endast tydligt kunnat visas vid vaccination av strikt TST-negativa individer. Personer med en liten reaktion (<6 mm) har sannolikt redan reagerat på mykobakterier, oftast någon av de s.k. atypiska mykobakterierna. Dessa ger dock sällan några sjukdomssymtom utan räknas till miljömykobakterierna. Denna reaktion interagerar dock med BCG vaccinet som då ger en sämre skyddseffekt.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/92e06754e3464636b1bdbb980378bcf3/rekommendationer-for-preventiva-insatser-mot-tuberkulos.pdf>

Influensa

Årets influensasäsong är inte riktigt över än men antalet laboratorieverifierade fall minskar successivt, både nationellt och i Kronoberg, se diagram. Antalet fall började öka i början/mitten av januari för att nå kulmen vecka 7-8 och därefter minska. Både i Kronoberg och i Sverige som helhet har influensa B dominerat stort även om fler fall av influensa A diagnostiserats sista veckorna och då framför allt H3N2. I den nationella sammanställningen på nästa sida ser det ut att vara fler fall än tidigare år men det beror framför allt på att man tagit fler prov för influensa. Andelen positiva prov ligger ungefär på samma nivå som tidigare år.

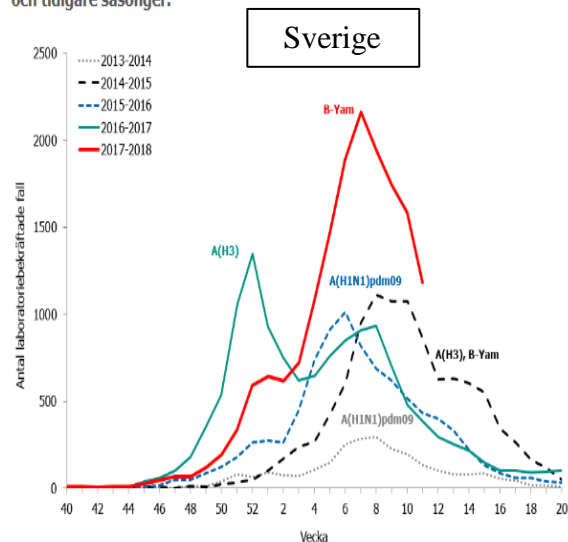
Även i våra nordiska grannländer har influensa B dominerat liksom i flera andra länder i Europa. Spanien och Ryssland har dock haft flest fall av influensa A medan flera länder har haft en relativt jämn fördelning mellan A och B. I USA har influensa A dominerat medan Kanada haft flest fall av influensa B.

Gällande influensa B i Sverige så har i stort sett alla fall visat sig vara linjetyp B/Yamagata som tyvärr inte ingått i det trivalenta säsongsinfluensavaccinet. En viss korsimmunitet mellan B-stammarna föreligger så vaccinet har inte varit helt överksamt men inte heller haft den skyddseffekt vi hade hoppats på. Detta har visat sig i att många äldre vaccinerade personer sökt vård för influensa och en hel del även behövt inläggande vård på sjukhus. Detta i kombination med färre vårdplatser än tidigare medförde tidvis en hård belastning på våra sjukhus. Sista veckorna har dock antalet patienter som behövt vårdas på sjukhus för influensa minskat i takt med att antalet insjuknade minskar.

Vaccinationstäckningen på våra pensionärer hamnade denna säsong på 57 % vilket är samma som föregående år. Nationellt sett är detta riktigt bra och visar på att alla vårdcentraler gör ett jättebra jobb och bidrar till att minska sjukligheten i influensa hos våra ålderspensionärer. Högst andel vaccinerade ålderspensionärerna hade Braås och Hovshaga vårdcentral, båda med över 65 % vaccinerade. Totalt var det 8 vårdcentraler som kom upp i en täckning på över 60 % vilket är jättebra!

Antal laboratorieverifierade influensafall (alla typer) per vecka, denna säsong och tidigare säsonger.

GLAD PÅSK

Christian Blomkvist
Smittskyddsläkare i Kronoberg

Kontakt

Smittskyddsläkare: Christian Blomkvist
 Bitr. smittskyddsläkare: Arne Runehagen
 Smittskyddssköterska: Magnus Hermann
 Smittskyddssköterska: Charlotte Svensson

Tel: 0470-58 82 78 Fax: 0470-58 71 59

E-post: smittskyddet@kronoberg.se